

Coppens Diervoeding en PIC organiseerden het tweede praktijksymposium 'Hogere varkensgezondheid' in het Autotron te Rosmalen. Eén van de gastsprekers was de Belgische professor Geert Janssens die het belang van een goede darmgezondheid voor het voetlicht stelde en daarbij aangaf dat nutriënten hierbij van grote invloed kunnen zijn.

Toepassing van vetzuren in het rantsoen van een varken heeft ook invloed op de darmgezondheid.

'Beter gezondheid van binnen uit'

Diervoeding

[Rian Weemen]

Praktijksymposium Hogere varkensgezondheid

Geert Janssens: „Gezonde darmflora is een belangrijke basis voor een goede gezondheid van varkens.“

Een gezonde varkensstapel zorgt voor goede resultaten en een hoge mate van arbeidsplezier. Dat was het simpele maar doeltreffende vertrekpunt dat dagvoorzitter Annechien ten Have hanteerde tijdens het praktijksymposium 'Hogere varkensgezondheid', georganiseerd door Coppens Diervoeding en PIC. Dat een goede gezondheid van de dieren op verschillende manieren kan worden bewerkstelligd, mag duidelijk zijn.

Professor Geert Janssens, hoofd van het laboratorium Dierenvoeding van de faculteit Diergeneeskunde van Universiteit Gent, stelt dat een gezonde darmflora een belangrijke basis is voor een goede gezondheid van een varken. „Decennialang is er weinig aandacht geweest voor de functie van de dikke darm. Men veronderstelde dat het uitsluitend een opslagplaats was voor onverteerbare voedingsbestanddelen. Maar de laatste vijftien jaar is er

steeds meer aandacht voor dit orgaan, omdat is gebleken dat de dikke darm een grote invloed heeft op de gezondheidstoestand van een varken. De enzymatische reacties die micro-organismen in de dikke darm veroorzaken, bepalen in grote mate of een dier ziek of gezond is.“

Fermentatie

De darmflora kan zowel positief als negatief worden beïnvloed door diverse componenten in het rantsoen. De mate van vezelrijkheid speelt daarbij een belangrijke rol. „Maar niet ieder vezelrijk voer heeft hetzelfde effect. Een component dat veel oplosbare vezels bevat, levert meer energie dan een product met een hoge hoeveelheid onoplosbare vezels.“

Janssens is een groot voorstander van het verstrekken van bietenpulp in het rantsoen, met name aan dragende zeugen. „Bietenpulp heeft veel oplosbare

>> 'Betere gezondheid van binnen uit'

PIC-directeur Kor Mast feliciteert Leo van Leengoed met de wisseltrofee die hij kreeg voor zijn inzet voor een hogere varkensgezondheid.

Wisselbeker

Tijdens het symposium 'Hogere varkensgezondheid' werd voor de tweede maal de wisselbeker 'Varkens gezonder produceren' uitgereikt. „Kandidaten voor deze trofee zetten zich op alle fronten in voor een hogere varkensgezondheid, dragen hun eigen visie actief uit en durven ook de vinger op de gevoelige plek te leggen”, licht Kor Mast, directeur van PIC, toe. Vorig jaar werd de wisselbeker uitgereikt aan John van der Wielen van dierenartsenpraktijk De Overlaet in Oss. Hij overhandigde op zijn beurt de trofee aan Leo van Leengoed, docent diergeneeskunde aan de Universiteit van Utrecht en werkzaam in het nieuwe gezondheidsadviesbedrijf PorQ. Van Leengoed streeft naar een hogere varkensgezondheid door varkenshouders bewust te maken van het feit dat het vooral belangrijk is insleep en verspreiding van ziektes te voorkomen. Met een gedegen advisering is deze missie al gedeeltelijk geslaagd. Van Leengoed: „Steeds meer varkenshouders zien in dat het voorkomen van ziektes op het bedrijf beter is dan bestrijding.”

vezels en zorgt voor een zeer geleidelijke fermentatie in de dikke darm. De vluchtige vetzuren die tijdens de vergisting langzaam vrijkomen, leveren een hoeveelheid energie die het varken een gevoel van verzadiging geven.” Doordat dragende zeugen veelal onbeperkt worden gevoerd, is dit effect ronduit gunstig te noemen. Het is van belang dat zeugen tijdens de drachtperiode namelijk niet te veel eten om vetting te voorkomen. Door vetting wordt tijdens de lactatie een grotere hoeveelheid leptine geproduceerd. Dit remt de prikkel om voer op te nemen met het gevolg dat deze zeugen te veel gewicht verliezen tijdens de lactatieperiode. Door dit ruime gewichtsverlies wordt het interval tussen spenen en bronst langer, wat vanzelfsprekend leidt tot een lagere worpindex.

Ammoniakrecycling

Bijkomend voordeel van bietenpulp in het rantsoen is dat het in staat is de ammoniakdruk te verlagen. Janssens: „Dit houdt geen rechtstreeks verband met de darmgezondheid van het varken, maar heeft wel een noemenswaar-

dige invloed op de luchtkwaliteit in de stal.” Het teveel aan ammoniak dat wordt geproduceerd in de dikke darm wordt omgezet in ureum en opgenomen in de bloedbaan. Door de fermentatie die door bietenpulp wordt gecreëerd, ontstaat in de dikke darm een tekort aan stikstof. Dit zorgt ervoor dat ureum – dat normaalgesproken via de urine wordt afgevoerd – weer door de dikke darm wordt opgenomen en wordt vastgelegd in microbiële eiwit. Deze ammoniakrecycling zorgt voor een verlaging van de ammoniakuitstoot en daarmee een gezonder klimaat.

Vetzuren

Ook de toepassing van vetzuren in het rantsoen heeft invloed op de darmgezondheid. Zo zorgt de toevoeging van mierenzuur aan het rantsoen voor een vermindering van het aantal dagen diarree bij de biggen. Zuren als boterzuur en benzoëzuur zorgen voor het terugdringen van de coliform-bacterie en de E. coli-bacterie. „Maar het is wel van belang niet te veel zuur aan het rantsoen toe te voegen”, benadrukt Janssens. „Benzoëzuur zorgt weliswaar

voor het tegengaan van coliform, maar de dosis mag niet te hoog zijn omdat dit ook de aanwezigheid van melkzuurbacteriën beperkt.” Deze bacteriën dienen volop aanwezig te zijn om schadelijke micro-organismen te onderdrukken en organische stoffen als lignine en cellulose af te breken.

Berengeur

Het toevoegen van boterzuur aan het rantsoen zorgt niet alleen voor het terugdringen van schadelijke bacteriën, maar heeft ook een positieve invloed op de vermindering van berengeur. Janssens: „Dit is momenteel een hot item vanwege de discussie rond het al dan niet verdoofd castreren van biggen.” Boterzuur in de dikke darm zorgt ervoor dat cellen in de crypten minder snel afsterven waardoor er minder tryptofaan wordt vrijgezet. Dit betekent dat er minder substraat beschikbaar komt voor de vorming van skattol, dat de typische berengeur veroorzaakt. —